

Rada do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

Załącznik nr 1

do Protokołu z 7. Posiedzenia

Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

dn. 15 stycznia 2026 r. w Warszawie,

Ministerstwo Sprawiedliwości, Aleje Ujazdowskie 11

Uchwała nr 1 (21)/2026

Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości
z dnia 15 stycznia 2026

w sprawie rekomendacji nowelizacji Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 roku w sprawie sposobu wyboru, składu i struktury organizacyjnej, trybu działania oraz szczegółowych zadań rady ławniczej (Dz. U. z dnia 15 lutego 2006 r.)

§ 1

Na podstawie § 2 ust. 3 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 marca 2025 w sprawie Powołania Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości oraz § 2 ust. 3 Regulaminu Pracy Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości Rada uchwala rekomendację nowelizacji Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 roku w sprawie sposobu wyboru, składu i struktury organizacyjnej, trybu działania oraz szczegółowych zadań rady ławniczej (Dz. U. z dnia 15 lutego 2006 r., dalej Rozporządzenie) w zakresie zmian zamieszczonych w przygotowanym przez Radę projekcie Rozporządzenia (Załącznik nr 1).

§ 2

Redukcja progu minimalnego składu rady ławniczej do trzech osób

Jedna z najważniejszych zmian zaproponowanych przez Radę dotyczy liczby członków rady ławniczej. Przede wszystkim rekomendowano redukcję progu minimalnego składu rady ławniczej do trzech osób. Podstawą empiryczną dla zaproponowanych zmian są badania ankietowe przygotowane przez Radę do Spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości we współpracy z Departamentem Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości (autorzy: prof. UAM dr hab. Piotr W. Juchacz i Zastępca Dyrektora DKiO Małgorzata Kosicka), w których ustalono, że pomimo zapisów ustawy p.u.s.p. o obligatoryjnym charakterze rady ławniczej (Art. 175. § 3), aż w 110 sądach rejonowych nie powołano rad ławniczych (34,48% sądów rejonowych). W 102 przypadkach spowodowane to było brakiem określonej w Rozporządzeniu na osiem osób minimalnej liczby ławników koniecznych do powołania rady ławniczej. Równocześnie przeprowadzone

badanie wskazało, że w 86 sądach rejonowych, w których zgodnie z Rozporządzeniem rady ławnicze nie powinny być powołane, albowiem w sądach tych orzeka mniej niż ośmiu ławników, mimo to rady ławnicze zostały powołane, co należy interpretować jako zastosowanie w praktyce przez prezesów sądów konstytucyjnej zasady hierarchiczności aktów prawnych (art. 87 Konstytucji RP) i realizację zapisów ustawy p.u.s.p. (jako aktu nadrzędnego wobec Rozporządzenia), która w Art. 175. § 3 stanowi, że rada ławnicza ma w danym sądzie charakter obligatoryjny. Zaproponowane przez Radę obniżenie kryterium do trzech osób pozwoli na powołanie rad ławniczych w większości z przywołanych sądów rejonowych.

§ 3

Strona internetowa rady ławniczej

Działania rady ławniczej jako organu samorządowego ławników w danym sądzie powinny być publiczne i transparentne, stąd konieczność wprowadzenia zapisów zapewniających radom ławniczym dedykowane im podstrony internetowe na stronie internetowej sądu, w którym działają. W § 10 ust. 1-4 wymieniono te informacje, które w opinii Rady obowiązkowo powinny być zamieszczane na stronie rady ławniczej (pełen skład rady ławniczej z informacją o władzach rady; adres poczty elektronicznej rady; protokoły z posiedzeń rady; uchwały rady), zaś ust. 5-6 umożliwiają zamieszczanie dodatkowych informacji ważnych dla funkcjonowania środowiska sędziów społecznych.

§ 4

Adres poczty elektronicznej w domenie sądowej

Kolejna kluczowa zmiana, zaproponowana w § 11, dotyczy obowiązku posiadania przez radę ławniczą adresu poczty elektronicznej w domenie sądowej, wprowadzenia ujednoliconej nazwy użytkownika w postaci: rada.lawnicza@domenasadowa (wg wyników badań to najczęściej obecnie używany adres internetowy przez rady ławnicze posiadające adres e-mail w domenie sądowej) oraz zasad dostępu i korzystania z tego adresu.

Według danych empirycznych zebranych w badaniu ankietowym (zob. § 2) ustalono, że spośród 256 sądów, w których powołano rady ławnicze, w 213 sądach rady posiadają adresy e-mail, zaś w 43 sądach nie posiadają. Jednakże tylko 50 rad ławniczych posiada adres poczty elektronicznej w domenie sądowej, pozostałe korzystają z prywatnych adresów poczty elektronicznej ich członków. W opinii Rady sytuacja ta wymaga pilnej zmiany.

§ 5

Pozostałe rekomendacje zmian

Pozostałe przedłożone przez Radę propozycje zmian i uzupełnień przepisów Rozporządzenia dotyczą w szczególności:

- doprecyzowania zasad wyboru członków rady ławniczej (§3.2, § 3.3, § 3.4 i § 4);
- zmiany liczby członków rady ławniczej (§ 3.2);
- wprowadzenia obowiązku przedstawiania przez przewodniczącego rady ławniczej dorocznej informacji na temat działalności rady i funkcjonowania ławników w sądzie, zatwierdzonego przez radę ławniczą, prezesowi sądu oraz właściwej radzie samorządu terytorialnego (§ 5.3);
- uszczegółowienia zapisów dotyczących liczby posiedzeń rady ławniczej (§ 6.4);
- wprowadzenia obowiązku sporządzania protokołu z posiedzeń rady ławniczej i umieszczania go na stronie internetowej rady (§ 6.5);
- wprowadzenia, w uzasadnionych przypadkach, możliwości organizacji posiedzeń zdalnych (§ 6.6);
- wprowadzenie możliwości podejmowania uchwał w trybie obiegowym (§ 8.6);
- wprowadzenie zasady obligatoryjnego tajnego głosowania w sprawach osobowych (§ 8.4);
- obowiązku zamieszczania treści uchwał na stronie internetowej rady ławniczej (§ 8.5);
- poszerzenia katalogu zadań rady ławniczej (§ 9 ust. 10-16)

*

Rada do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości rekomenduje Ministrowi Sprawiedliwości podjęcie pilnych działań polegających na nowelizacji Rozporządzenia mającej na celu umożliwienie realizacji zapisów Ustawy dnia 27 lipca 2001 r. p.u.s.p., zgodnie z którymi funkcjonowanie w sądach rad ławniczych jako organów samorządu ławniczego, reprezentujących ławników w danym sądzie, ma charakter obligatoryjny (Art. 175. § 1 i § 3). Rada rekomenduje zaproponowaną nowelizację Rozporządzenia w celu dostosowania zasad wyboru, składu i struktury organizacyjnej, trybu działania oraz szczegółowych zadań rad ławniczych do obecnych wyzwań i potrzeb związanych z realizacją samorządności sędziów społecznych w sądach.

Prof. UAM dr hab. Piotr W. Juchacz

Przewodniczący Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

Załączniki: (przekazane do Departamentu Legislacyjnego MS)

1. Załącznik nr 1: Projekt Rozporządzenia
2. Załącznik nr 2: Szczegółowe Uzasadnienie zmian rekomendowanych w nowelizacji Rozporządzenia na podstawie Uchwały nr 1 (21)/2026